

College van beroep voor de examens

CBE 2022-022
U2022/02770/MIC

Verzonden: 5 april 2022

Zaak 2022-022

Datum uitspraak: 16 maart 2022

Uitspraak van het College van beroep voor de examens inzake het geding tussen:

appellant,

en

de Commissie voor de examens van de Open Universiteit, gevestigd te Heerlen, verweerster.

I. PROCESVERLOOP

1. Bij brief van 6 januari 2022 is namens de Commissie voor de examens (hierna: de Commissie) aan appellant medegedeeld dat het door hem afgelegde online tentamen voor de cursus Burgerlijk procesrecht (RB0812) van 13 december 2021 ongeldig is verklaard.
2. Appellant heeft hiertegen beroep ingesteld per e-mail van 31 januari 2022.
3. Verweerster en appellant zijn niet gekomen tot een minnelijke schikking. Appellant heeft bij e-mail van 12 februari 2022 aangegeven zijn beroep te willen doorzetten.
4. Verweerster heeft het verweerschrift van 17 februari 2022 met de daarbij behorende bijlagen overgelegd.
5. Het College heeft het beroep van appellant behandeld in een openbare zitting op 16 maart 2022 te Heerlen. Appellant heeft virtueel deelgenomen aan de hoorzitting. Namens verweerster hebben mevrouw mr. M.F.R.H. Ruijschop, ambtelijk secretaris Commissie voor de examens prof. mr. A.L.H. Ernes, voorzitter Commissie voor de examens virtueel deelgenomen aan de zitting.

II. MOTIVERING

1. Uit het verhandelde ter zitting en uit hetgeen door partijen in de overgelegde stukken naar voren is gebracht, is het volgende komen vast te staan.
2. Het beroep richt zich tegen de ongeldigverklaring van het online tentamen voor de cursus Burgerlijk procesrecht (RB0812) afgelegd op 13 december 2021. Het tentamen werd ongeldig verklaard met behoud van de tentamenkans.
3. De Commissie heeft de ongeldigverklaring als volgt onderbouwd:
"(...) Conform art. 4.16 sub m van de Onderwijs en Examenregeling 2021-2022 is de Commissie voor de examens bevoegd tot ongeldigverklaring van een tentamen of een onderdeel daarvan, indien een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamen kandidaat op basis van het tentamen of het desbetreffende onderdeel niet mogelijk is gebleken. Zo blijkt uit art. 2.4.1 jo. 2.4.4 van het Examenreglement 2021-2022 dat er in elk geval sprake is van een onregelmatigheid wanneer een student de aanwijzing/ instructies bij een (digitaal)tentamen niet volgt (...).
De Commissie is van mening dat appellant zijn hulpmiddelen niet heeft getoond en hij niet het volledige bureau voor de camera heeft getoond.
4. Appellant betoogt dat hij voor het eerst een tentamen op deze wijze (met het gebruik van proctoring) heeft afgelegd en dat hem niet de mogelijkheid werd geboden om het tentamen af te leggen op een studieceterum. Hij voert aan dat hij voorafgaand aan het tentamen de functionaliteiten en het proces heeft getest middels een oefententamen. Volgens appellant werd daarbij ook aangegeven dat er

- surveillance op afstand plaatsvond. Appellant is van mening dat hij alle regels en voorschriften zo goed mogelijk heeft nageleefd en dat de surveillant hem tijdens het maken van het tentamen niet gewezen heeft op onregelmatigheden. Bovendien zou het systeem tijdens het tentamen hebben aangegeven dat hij de roomscan juist heeft uitgevoerd. Hij voert aan dat hij naar zijn beste kunnen het bureaublad en zijn wettenbundels heeft getoond. Appellant beschikte tijdens het tentamen niet over andere hulpmiddelen zoals een spiekbriefje. Dit had volgens hem – gelet op de aard van het tentamen – ook geen enkele zin gehad. Voor zover de Commissie toch tot het oordeel zou komen dat er wel sprake is van een onregelmatigheid, laat appellant weten dat er geen sprake is van opzet en dat de onregelmatigheid geen afbreuk doet aan het tentamen dat appellant heeft gemaakt. Met betrekking tot hetgeen appellant aanvoert over het niet kunnen benutten van zijn tentamenkans, laat hij weten dat de Open Universiteit hem heeft aangeboden de inschrijftermijn te verlengen waardoor hij alsnog zijn tentamenkans kan benutten.
5. De Commissie stelt, onder verwijzing naar artikel 4.16 sub m van de Onderwijs en Examenregeling 2021-2022 dat zij bevoegd is tot ongeldigverklaring van een tentamen of een onderdeel daarvan, indien een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamenkandidaat op basis van het tentamen of dat onderdeel niet mogelijk is gebleken. Doordat appellant zijn bureaublad niet heeft getoond en hij hulpmiddelen voorhanden had welke hij niet conform de instructie getoond heeft voor de camera, kan de Commissie geen juist oordeel vormen of appellant beschikt over de kennis, inzicht en vaardigheden die tijdens het tentamen in kwestie werden getoetst. Onder verwijzing naar de “FAQ online groepstentamens”, de handleiding en de video die studenten kunnen raadplegen via de tegel “online thuis tentamen”, artikel 2.4.1. jo. art. 2.4.2 en in bijlage 8 van het Examenreglement en het document “voorkom ongeldigverklaring” (aangeboden onder andere via de tegel ‘Online thuis tentamen’) voert de Commissie aan dat appellant niet voldoet aan de instructies die door de Commissie zijn opgesteld en waaraan studenten zich moeten houden bij een proctoringtentamen. Er zijn interne richtlijnen opgesteld over in hoeverre afwijkingen van de regels kunnen worden toegelaten. Het niet tonen van het bureaublad en het niet (pogen tot) tonen van de hulpmiddelen weegt zwaar. Op het bureaublad kunnen zich diverse niet toegestane hulpmiddelen bevinden. Verder kan in de hulpmiddelen geschreven zijn of kunnen briefjes zitten met betrekking tot de lesstof.
 6. De Commissie betoogt met betrekking tot het afleggen van een tentamen, dat studenten al geruime tijd kunnen kiezen of zij het tentamen afleggen op een studiecentrum of dat zij het tentamen thuis afleggen met behulp van proctoring. Studenten die ervoor kiezen om het tentamen af te leggen met behulp van proctoring kunnen een oefententamen afnemen, hebben toegang tot instructievideo’s en worden via diverse wegen geïnformeerd over de geldende voorschriften. De Commissie voert aan dat het College van Bestuur van de Open Universiteit heeft gekozen voor proctoring middels de ‘record en review’ functionaliteit. Dit betekent dat er tijdens het tentamen toezicht plaatsvindt met het gebruik van Artificial Intelligence en dat de surveillance plaatsvindt op basis van de opname. Tijdens het tentamen hadden surveillanten hem niet kunnen waarschuwen, omdat opnames pas na afloop van het tentamen door surveillanten worden bekeken. Verder betoogt de Commissie dat uit de instructies blijkt op welke wijze studenten het bureaublad en de tentamenhulpmiddelen moeten tonen en dat zij de ruimte waarin zij zich bevinden geheel in beeld moeten brengen. Dus zelfs wanneer het systeem aangeeft ‘klaar’ te zijn, dient een student de roomscan af te maken.
 7. De Commissie benadrukt dat appellant niet wordt beschuldigd van fraude. Het ongeldig verklaren van een tentamen met behoud van tentamenkans is, gezien de geconstateerde onregelmatigheden bij het tentamen van appellant, de meest studentvriendelijke optie. De Commissie is er eveneens van op de hoogte dat aan appellant een verlenging van de inschrijfduur werd aangeboden, waardoor hij alsnog zijn tentamenkans kan benutten.
 8. Gelet op voormelde feiten en standpunten van partijen oordeelt het College als volgt over de beroepsgronden van appellant.
 9. Vooropgesteld dient te worden dat de taken en bevoegdheden van het College niet strekken tot het opnieuw beoordelen van de beslissing van de Commissie. Het College toetst of de beslissing voldoende zorgvuldig tot stand is gekomen en of zij genoegzaam is onderbouwd. Dit brengt met zich dat de beslissing van de Commissie slechts voor vernietiging in aanmerking komt als er strijd is met enige regel van geschreven of ongeschreven recht.
 10. Het College is, toetsend binnen de hierboven aangegeven grenzen, op grond van de gedingstukken en het verhandelde ter zitting en op grond van de door verweerster verstrekte onderbouwing, van oordeel dat de beoordeling in rechte standhoudt. Dat oordeel berust op de volgende overwegingen.

11. Vaststaat dat appelland tijdens het online proctoringtentamen behorende bij de cursus Burgerlijk procesrecht (RB0812), afgelegd op 13 december 2021, de hulpmiddelen niet heeft getoond en zijn bureaublad niet volledig heeft getoond. Het College overweegt dat uit de beslissing van de Commissie van 6 januari 2022 niet is gebleken dat appelland de roomscan niet (correct) heeft uitgevoerd, enkel dat hij zijn bureaublad en de hulpmiddelen niet in beeld heeft gebracht.
12. Het College overweegt dat volgens artikel 4.16 sub m, van de OER, de Commissie bevoegd is tot ongeldigverklaring van een tentamen of een onderdeel daarvan, indien een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamenkandidaat op basis van het tentamen of dat onderdeel niet mogelijk is gebleken. Het College overweegt voorts dat volgens bijlage 2 van de Algemene delen van de Onderwijs- en examenregeling 2021-2022 van de bacheloropleidingen en de masteropleidingen, studenten zich strikt te dienen houden aan de genoemde instructies om te voorkomen dat een tentamen ongeldig wordt verklaard door de Commissie. Ten slotte stelt het College vast dat de regels en instructies omtrent het tonen van hulpmiddelen en het hebben van een schoon bureaublad voldoende kenbaar zijn, waardoor wordt voldaan aan het kenbaarheidsvereiste. Studenten worden op diverse wijzen op de hoogte gesteld van de geldende regels. Uit de informatie volgt onder meer:
 - a. *Bureau niet in beeld*
"Dit is misschien nog wel het belangrijkste: breng je bureau of tafel waar je aan werkt in beeld. Sla dit niet over. Sterker nog: doe dit extra goed, want daaraan ziet de surveillant dat je bureaublad 'clean' is (uitgezonderd uiteraard de toegestane hulpmiddelen)".
 - b. *Toegestane hulpmiddelen niet (goed) getoond*
"Elk boek dat is toegestaan moet in beeld worden gebracht. Eerst de voorzijde, dan blader je erdoorheen en vervolgens hou je het bij de rug beet en schud je. Zo maak je duidelijk welke boek het is en dat het "schoon" is en er geen papiertjes in zitten."
13. Het College acht, zoals zij al in meerdere uitspraken heeft overwogen, de door de Commissie gehanteerde maatstaf met betrekking tot de onregelmatigheden en het daaraan in algemene zin verbonden standpunt over de ongeldigverklaring van tentamens, niet onjuist of onredelijk.
14. Het College overweegt specifiek over het voorliggende beroep dat hoewel appelland betoogt dat hij de voorschriften heeft nageleefd, niet is gebleken dat appelland zich op de hoogte heeft gesteld van de geldende voorschriften, waaronder het op de juiste wijze tonen van zijn bureaublad en tentamenhulpmiddelen. Ter zitting laat appelland weten zich niet goed te kunnen herinneren of en op welke wijze hij de tentamenhulpmiddelen heeft getoond. Ook heeft hij geen bewijzen aangevoerd waaruit dit (wel) blijkt. Met betrekking tot hetgeen appelland over het niet krijgen van een waarschuwing van de surveillant, overweegt het College dat appelland zijn betoog stoelt op de onjuiste veronderstelling dat surveillanten tijdens het tentamen toezicht houden. Het College begrijpt uit het verweer van de Commissie dat tijdens het tentamen geen surveillanten meekijken, waardoor appelland tijdens het tentamen niet kon worden gewaarschuwd. Het College stelt vast dat uit het document 'Voorkom ongeldig verklaring' en het Privacystatement Open Universiteit online DIT en DGT tentamens met online surveilleren (proctoring) volgt dat Proctorio een tool is om online tentamens gecontroleerd mee af te nemen, waarbij een opname wordt gemaakt die na afloop door een surveillant wordt beoordeeld. De Open Universiteit neemt tentamens af op deze wijze sinds mei 2020. Appelland had er dan ook bekend mee kunnen zijn, dat er tijdens het tentamen geen live surveillance is om hem op eventuele onrechtmatigheden te wijzen.
15. Het College concludeert dat de Commissie gevolgd kan worden in het standpunt dat een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden op basis van het tentamen niet mogelijk is gebleken, nu niet met zekerheid kan worden vastgesteld of appelland het tentamen zelfstandig en zonder hulp heeft afgelegd. De stelling van appelland dat hij er geen belang bij heeft om de voorschriften niet na te leven, kan het College begrijpen, maar doet er niet aan af dat zekerheid over het zelfstandig en zonder hulp afleggen van het tentamen niet bestaat.
16. Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat het beroep ongegrond is.

III. BESLISSING

Gelet op artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek beslist het College als volgt.

Het College verklaart het beroep ongegrond.

Aldus gedaan door mr. Th.M. Schelfhout, voorzitter en dr. R. van Bree, dr. O. Firsova, drs. I.V. Storm-Steelmans en E.M.C. Stein, leden, in tegenwoordigheid van mr. A.L.H. Koopman, plaatsvervangend secretaris, op
16 maart 2022

w.g. de plv. secretaris,

w.g. de voorzitter,

mr. A.L.H. Koopman

mr. Th.M. Schelfhout

voor eensluidend afschrift,

mr. A.L.H. Koopman

Tegen een besluit van het College van beroep voor de examens kan door een betrokkene binnen zes weken na verzending van dat besluit beroep worden ingesteld bij het College van Beroep voor het hoger onderwijs (artikel 7.66 WHW), Postbus 16137, 2500 BC Den Haag